

Жүргізілген кеңестер туралы
Есеп

Тақырыбы: Көпжылдық шөптерді өсіру жағдайында топырақтың құнарлылық көрсеткіштерін тұрақты арттырудың тиімді әдістерін негіздеу және олардың негізінде жоғары сапалы жасыл масса өнімділігіне қол жеткізу.

«Жер ресурстарын тиімді пайдалану, оның ішінде топырақ құнарлылығын сақтау және арттыру тәсілдері, ауыспалы егістерді сақтау» бағыты бойынша

Өткізу күні:
«25» қыркүйек 2025 жыл

Кеңес беру өткізілген орын::
Түркістан облысы, Отырар ауданы,
Балтакөл ауылы, ШҚ «Шалқар»

Эксперт: Пошанов М.Н.
(қолы)

«Ө.О. Оспанов атындағы Қазақ
Топырақтану және агрохимия
ғылыми-зерттеу институты» ЖШС
Басқарма Төрайымы

 Р.Х. Рамазанова
(қолы, М.ӨТАҒЗИ)

Есептің құрылымы

1) кеңес беруді қажет ететін мәселе немесе мәселелер шеңбері;

Көпжылдық шөптерді өсіру жағдайында топырақтың құнарлылық көрсеткіштерін тұрақты арттырудың тиімді әдістерін негіздеу және олардың негізінде жоғары сапалы жасыл масса өнімділігіне қол жеткізу.

2) қызметті жақсарту жөніндегі кеңейтілген дәлелдер мен ұсыныстарды қамтуы тиіс қойылған мәселені немесе мәселелер шеңберін шешу жөніндегі сарапшының ұсыныстары;

Көпжылдық шөптер егілетін алқаптарда топырақтың негізгі агрохимиялық сипаттамаларын: рН деңгейін, гумустың (органикалық заттардың) мөлшерін (% есебімен), азоттың (гидролизденетін N), фосфордың (жылжымалы P₂O₅) және калийдің (алмасатын K₂O) жылжымалы формаларының бастапқы мөлшерін анықтау. Сонымен қатар, топырақтағы микроэлементтердің (мысалы, бор (B), молибден (Mo) және мырыш (Zn)) мөлшерін анықтау.

Көпжылдық шөптердің (мысалы, жоңышқа немесе эспарцет) өсуінің негізгі фазаларына (көктеу, бұтақтану, гүлдену алдындағы орылым) сәйкес келетін, минералдық тыңайтқыштардың (P және K нақты дозалары) және органикалық тыңайтқыштардың (мысалы, тыңайтылған көң немесе био-органикалық қоспалар) мөлшерін далалық тәжірибелер арқылы оңтайландыру.

Әр орылымнан кейін дақылдарды қосымша қоректендірудің оңтайлы схемасын әзірлеу. Бұл шаралар арқылы алынатын жасыл масса өнімділігін және оның сапалық көрсеткіштерін (ақуыз бен протеин мөлшерін) 25–30% арттыру.

Көпжылдық шөптердің қуатты тамыр жүйесінің топырақтың тығыздығын (г/см³ есебімен), су өткізгіштігін және аэрациясын жақсартудағы рөлін зерттеу. Бұл биологиялық әсерді ескере отырып, ауыспалы егістегі топырақ құрылымын оңтайлы қалыптастыруға бағытталған агротехникалық ұсыныстар (терең жырту мерзімі, егістікке жіберу мерзімі) дайындау.

3) өнім өндірісінің ұлғаюының/өнімділіктің жоғарылауының/өзіндік құнның төмендеуінің және т. б. сандық көрсеткіштерін көрсете отырып, АӨК субъектілеріне ұсыныстарды қолдану нәтижелері бойынша күтілетін нәтиже және т. б.;

Топырақтың рН деңгейін, гумус құрамын, азот, фосфор және калийдің жылжымалы формаларын, сондай-ақ мырыш, бор, марганец сияқты микроэлементтердің бастапқы қорын анықтау. Алынған нәтижелер негізінде өнімділікті шектейтін негізгі факторларды айқындау және оларды жою жолдарын ұсыну. Вегетациялық кезең ішінде өнім жинау динамикасын бақылау. Ақуыз, клетчатка, каротин сияқты қоректік заттар құрамын анықтап, мал азығы ретіндегі құндылығын бағалау. Қоршаған орта факторларының әсерін (суармалау, климаттық жағдай) ескере отырып, оңтайлы агротехнологиялар ұсыну.

Топырақтың құрылымын қалпына келтіру және эрозияға төзімділігін арттыру арқылы оның су ұстау қабілетін (15–20% дейін) арттыратын және

келесі дақылдардың өнімділігіне қолайлы жағдай жасайтын биомелиоративтік жүйені негіздеу.

4) Кеңес беруден фотосуреттер

